
Пам'яті Ярослави Миколаївни Шевченко

21 липня 2017 р. на 85-му році пішла з життя **Ярослава Миколаївна Шевченко** – видатний учений-правознавець у галузі цивільного права, дослідник і викладач, талановитий педагог, доктор юридичних наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України.

Народилася 22 жовтня 1932 р. у м. Києві. У 1955 р. закінчила юридичний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (нині – Київський національний університет імені Тараса Шевченка). У 1955–1959 рр. працювала юрисконсультом у народному господарстві. З 1959 по 1962 р. навчалася в аспірантурі Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. З 1963 р. працювала в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, де обіймала посади молодшого наукового співробітника, старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника. З 1989 р. – завідувач відділу проблем цивільного, трудового та підприємницького права в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Викладає цивільне право в Київському університеті права НАН України. Одночасно – головний науковий співробітник Інституту приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України.

У 1964 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандида-

та юридичних наук на тему «Майнова відповідальність за шкоду, заподіяну дітьми» (спеціальність 12.00.03), у 1982 р. – дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему «Теоретичні проблеми цивільної відповідальності неповнолітніх за правопорушення» (спеціальність 12.00.03). Науковий ступінь доктора юридичних наук присуджено у 1983 р. Вчене звання професора присвоєно у 1995 р. Обрана у 1996 р. членом-кореспондентом, у 2000 р. – дійсним членом (академіком) Академії правових наук України (нині – Національна академія правових наук України). Під її керівництвом захищено 28 кандидатських і докторських дисертацій.

Основними напрямками наукових досліджень були визначення предмета цивільного права, цивільно-правова відповідальність, цивільно-правова правосуб'єктність, речове право, право власності, сімейні правовідносини; система права і система законодавства; попередження та боротьба з правопорушеннями неповнолітніх. Опублікувала понад 310 наукових праць, серед яких: «Повышение роли гражданско-правовой ответственности в охране прав и интересов граждан и организаций» (у співавт., 1988), «Охрана прав и интересов личности (гражданско-правовой аспект)» (у співавт., 1992), «Власник і право власності» (у співавт., 1994), «Право собственности

в Україні» (у співавт., 1996), «Розвиток цивільного і трудового законодавства в Україні» (у співавт., 1999), «Кодифікація приватного (цивільного) права» (у співавт., 2000), «Становлення та розвиток цивільних і трудових правовідносин у сучасній Україні» (у співавт., 2001), «Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар», у 2 ч. (у співавт., 2004), «Актуальні проблеми цивільного права і цивільного процесу в Україні» (у співавт., 2005), підручник «Цивільне право України: Академічний курс», у 2 т. (у співавт., 2006), «Гендерні паритети в умовах трансформації суспільства» (у співавт., 2007), «Еволюція цивільного законодавства України: проблеми теорії і практики» (у співавт., 2007). Є автором п'яти індивідуальних монографій, серед яких найвизначнішими є: «Правовое положение несовершеннолетних» (1968), «Правовое регулирование ответственности несовершеннолетних» (1976), «Совершенствование законодательства о семье (теоретические проблемы соотношения гражданского и семейного законодательства)» (1986), «Охрана і захист прав та інтересів фізичних та юридичних осіб в цивільних правовідносинах» (у співавт., 2011).

Брала участь у розробці близько 80 законопроектів. Перебувала у складі робочої групи Кабінету Міністрів України з розроблення проекту Цивільного кодексу України. Є членом спеціалізованих рад по захисту дисертацій Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

Заслужений діяч науки і техніки України (1993). Лауреат Премії НАН України імені М. П. Василенка (2000), повний кавалер Ордена княгині Ольги (2002, 2007, 2012). Нагороджена Почесною грамотою Верховної Ради України (2003), спеціальними відзнаками Спілки юристів України (2001, 2004), лауреат Премії імені Ярослава Мудрого (2009).

Президія Національної академії правових наук України та редакційна колегія «Вісника Національної академії правових наук України» глибоко сумують з приводу смерті **Ярослави Миколаївни Шевченко** та висловлюють глибоке співчуття рідним, близьким Ярослави Миколаївни. Світла пам'ять про неї буде завжди жити в серцях колег, учнів, друзів.